

МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
АКТЮБИНСКИЙ ЮРИДИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ
ИМЕНИ М. БУКЕНБАЕВА

МИР ЗАКОНА

№ 3 (179)

Актобе, 2017 год

**МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХ ДЕЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
АКТЮБИНСКИЙ ЮРИДИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ
ИМЕНИ М. БУКЕНБАЕВА**

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІШКІ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ
М.БӨКЕНБАЕВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ ЗАҢ ИНСТИТУТЫ**

**AKTOBE LAW INSTITUTE OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN NAMED AFTER M. BUKENBAEV**

МИР ЗАКОНА

№ 3 (179)

THE WORLD OF THE LAW

№ 3 (179)

Ақтобе, 2017

МИР ЗАКОНА

Юридический научно-практический журнал
Издается с 01.06.1999 г.
Периодичность: 1 раз в месяц

Свидетельство об учетной регистрации СМИ
№ 544-Ж от 13.01.1999г.

Главный редактор:

Кандидат юридических наук
Каракушев С. И.

Научный редактор:

Кандидат юридических наук
Судейманова Г. Ж.

Редакционная коллегия:

Ананич В. А. — доктор исторических наук, кандидат юридических наук, профессор.

Осипенко А. Л. — доктор юридических наук, профессор.

Бекишева С. Д. — доктор юридических наук, доцент.

Таранова Т. С. — доктор юридических наук, профессор.

Татарян В. Г. — доктор юридических наук, профессор.

Грибунов О. П. — доктор юридических наук, доцент.

Алиев Н. Т. — доктор философии по праву, доцент.

Абеуов Е. Т. — кандидат юридических наук, доцент.

Воронина И. А. — кандидат юридических наук, доцент.

Максименко Е. И. — кандидат педагогических наук.

Гук А. И. — кандидат философских наук, доцент.

Пашнин А. Н. — кандидат юридических наук, доцент.

Ответственный секретарь:

Каримбаева А. К. — магистр юридических наук.

Технический секретарь:

Байкунакова Г. А. — магистр юридических наук.

МИР ЗАКОНА

Заңгерлік ғылыми-тәжірибелік журнал
1999ж.01.06 бастап шығарылуда
Шығу мерзімділігі: айына 1 рет
БАҚ-тың есептік тіркеу туралы куәлігі
1999ж.13.01. № 544-Ж

Бас редактор:

заң ғылымдарының кандидаты
С. И.Қаракушев

Ғылыми редактор:

заң ғылымдарының кандидаты
Г. Ж.Судейманова

Редакциялық құрам:

В. А. Ананич — тарих ғылымдарының докторы, заң ғылымдарының кандидаты, профессор.

А. Л. Осипенко — заң ғылымдарының докторы, профессор.

С. Д. Бекишева — заң ғылымдарының докторы, доцент.

Т. С. Таранова — заң ғылымдарының докторы, профессор.

В. Г. Татарян — заң ғылымдарының докторы, профессор.

О. П. Грибунов — заң ғылымдарының докторы, доцент.

Н. Т. Алиев — құқық бойынша философия докторы, доцент.

Е. Т. Абеуов — заң ғылымдарының кандидаты, доцент.

И. А. Воронина — заң ғылымдарының кандидаты, доцент.

Е. И. Максименко — заң ғылымдарының кандидаты.

А. И. Гук — философия ғылымдарының кандидаты, доцент.

А. Н. Пашнин — заң ғылымдарының кандидаты, доцент.

Жауапты хатшы:

А. К. Каримбаева — заң ғылымдарының магистрі.

Техникалық хатшы:

Г. А. Байкунакова — заң ғылымдарының магистрі.

THE WORLD OF THE LAW

The juridical scientific-practical journal
Published since 01.06.1999.
Periodicity: 1 time per month
Certificate of accounting registration of the media
№ 544-Ж of 13.01.1999

Chief Editor:

Candidate of Juridical Science
Karakushev S.I.

Scientific Editor:

Candidate of Juridical Science
Suleimanova G.Zh.

Editorial board:

Ananich V.A. — Doctor of Historical Sciences, Candidate of Juridical Sciences, Professor

Osipenko A.L. — Doctor of Law, Professor.

Bekisheva S.D. — Doctor of Law, Associate Professor

Taranova T.S. — Doctor of Law, Professor

Tataryan V.G. — Doctor of Law, Professor

Gribunov O.P. — Doctor of Law, Associate Professor

Aliiev N.T. — PhD in Law, Associate Professor, PhD in Law,

Associate Professor

Abeuov E.T. — Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor

Voronina I.A. — Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor

Maksimenko E.I. — Candidate of Pedagogical Sciences.

Guk A.I. Candidate of Philosophy, Associate Professor.

Pashnin A.N. — Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor.

Executive Secretary:

Karimbaeva A.K. — master of juridical sciences.

Technical Secretary:

Baykunakova G.A. — master of juridical sciences.

Авхадеева Л.Ш. — старший научный сотрудник центра по исследованию криминологических проблем НИИ Карагандинской академии МВД Республики Казахстан им. Б. Бейсенова, кандидат юридических наук, подполковник полиции

УДК 343

ОБМАН КАК СПОСОБ СОВЕРШЕНИЯ МОШЕННИЧЕСТВЕ В СФЕРЕ ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

АЛДАУ — ТҰРҒЫН-ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ САЛАСЫНДАҒЫ АЛАЯҚТЫҚ
ЖАСАУДЫҢ ТӘСІЛІ

CHEATING AS A METHOD OF FRAUD IN THE FIELD OF HOUSING
CONSTRUCTION

Ключевые слова: жилищное строительство, жилые дома (здания), преступления, мошенничество, дольщик, обман, информация, денежные средства, разрешение на привлечение денег дольщиков.

Түйінді сөздер: тұрғын үй құрылысы, тұрғын үйлер (ғимараттар), қылмыс, алаяқтық, үлескер, алдау, ақпарат, ақша құралдары, үлескерлерден ақша алуға рұқсат.

Key words: housing construction, houses (buildings), crimes, fraud, equity holders, deception, information, cash, permission to raise money of holders.

Согласно статистическим данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан в сфере жилищного строительства было зарегистрировано в 2012 г. — 33, 2013 г. — 40, в 2014 г. — 24, в 2015 г. — 2 и в 2016 г. — 11 преступлений¹. В указанные годы уголовные правонарушения в рассматриваемой области жилищного строительства отмечались практически во всех областях республики, но не образовывали при этом устойчивой тенденции. Наибольшее их количество совершено в городах Астана, Алматы, а также в Алматинской, Атырауской, Северо-Казахстанской и Южно-Казахстанской областях. Больше всего дольстроев и обманутых граждан в долевом жилищном строительстве в г. Астане — 42 объекта, 7 тысяч дольщиков (71 % от общего числа по республике)².

Анализ следственно-судебной практики свидетельствует о том, что доминирующими преступлениями в сфере жилищного строительства являются:

– присвоение или растрата вверенного чужого имущества (ст. 189 УК РК) — 32 факта: 2012 г. — 9, 2013 г. — 11, 2014 г. — 11, 2015 г.— 0, 2016 г. — 1;

– мошенничество (ст. 190 УК РК) — 36 фактов: 2012 г. — 9, 2013 г. — 16, 2014 г. — 4, 2015 г. — 1, 2016 г. — 6;

– причинение имущественного ущерба путем обмана или злоупотребления доверием (ст. 195 УК РК) — 9 фактов: 2012 г. — 1, 2013 г. — 2, 2014 г. — 5, 2015 г. — 0, 2016 г. — 1³.

Наряду с этими деяниями в сфере жилищного строительства имеют место недоброкачественное строительство (ст. 278 УК РК), нарушения правил или требований нормативов в сфере архитектурной, градостроительной и строительной деятельности (ст. 279 УК РК) и иные противоправные деяния. Так, в 2012 г. зарегистрировано 14 фактов иных преступлений в сфере жилищного строительства, в 2013 г. — 11, в 2014 г. — 4, в 2015 г. — 1, в 2016 г. — 3⁴.

В действующем Уголовном кодексе Республики Казахстан ответственность за совершение мошенничества регламентируется ст. 190. Законодатель четко определяет мошенничество как хищение чужого имущества или приобретение права на чужое имущество путем обмана или злоупотребления доверием. Говоря о мошенничестве в сфере жилищного строительства, следует отметить, что ему присущи свои отличительные особенности, касающиеся способов совершения и характера преступных действий. Материалы следственно-судебной практики свидетельствуют, что мошенничество при долевом строительстве жилых зданий носит много эпизодный характер и преобладающим способом его совершения является обман, представляющий собой введение в заблуждение лица путем передачи или утаивания какой-либо информации. В Нормативном постановлении Верховного суда Республики Казахстан № 6 от 29 июня 2017 г. указывается, что «обман может состоять в преднамеренном введении виновным в заблуждение собственника или иного владельца имущества сообщением, заведомо ложных, не соответствующих действительности сведений либо в сокрытии истинных фактов, которые должны были быть сообщены собственнику либо владельцу имущества, создающих у владельца имущества или иного лица ошибочное представление о правомерности перехода имущества во владение виновного лица и (или) других лиц»⁵. При мошенничестве в сфере жилищного строительства используются различные способы и схемы обмана заинтересованных в приобретении квартир граждан, в том числе обманы в отношении: «намерений (ложные обещания), предметов, личности, различных событий и действий»⁶.

Как правило, мошенники при заключении гражданско-правовых сделок на привлечение денежных средств дольщиков тщательно маскируют свои преступные намерения. Они сознательно скрывают от граждан, что в основе заключаемого договора лежит чистая афера либо деньги дольщиков путем иной мошеннической схемы будут использованы не по целевому назначению. Так, например, застройщики в обход положений Закона Республики Казахстан «О долевом участии в жилищном строительстве» от 7 июля 2006 г.⁷ с целью привлечения денежных средств граждан в строительство жилых зданий оформляли с ними различные гражданско-правовые сделки (например, предварительный договор купли-продажи, договор инвестирования, договор жилищного кооператива, договор совместного участия и т. д.), при этом избегая заключения договора о долевом участии в жилищном строительстве. Юридически заключаемые договора являлись правомерными, и при наличии соответствующей лицензии на строительство застройщики и проектные компании осуществляли строительство жилых зданий. Однако гарантии, что жи-

лые здания будут достроены и введены в эксплуатацию, фактически отсутствовали. Однобокость данных договоров заключалась в том, что застройщики предусматривали в них защиту собственных интересов в случае наступления предпринимательского риска. В заключаемых договорах граждане выступали в роли инвесторов (со инвесторов) и не предполагали при этом, что являются юридически незащищенными. Недобросовестными застройщиками договора оформлялись таким образом, чтобы в последующем их незаконные действия по невыполнению принятых на себя обязательств по завершению строительства жилого здания и передачи жилой доли дольщику признавались не криминальными, а относящимися к гражданско-правовым отношениям.

Сообщаемая при мошенничестве ложная или умалчиваемая информация может касаться юридических фактов и событий, качества, стоимости имущества, личности виновного, его действительных намерений, полномочий и иных обстоятельств, которые могут ввести в заблуждение потерпевшего. Как правило, заинтересованному в приобретении жилья дольщику застройщиком или уполномоченной компанией может предоставляться недостоверная или неполная информация о:

1) наименовании и юридическом адресе застройщика и уполномоченной компании;

2) наличии:

– справки, подтверждающей государственную регистрацию (перерегистрацию);

– договора о предоставлении гарантии, заключенного с Фондом гарантирования, и его основных условиях в случае организации долевого участия в жилищном строительстве способом получения гарантии Фонда гарантирования;

– разрешения местного исполнительного органа на привлечение денег дольщиков в случае организации долевого участия в жилищном строительстве способом участия в проекте банка второго уровня или способом привлечения денег дольщиков после возведения каркаса жилого дома (жилого здания);

– документа, подтверждающего соответствующее право уполномоченной компании на земельный участок, и т. д.

3) реализованных застройщиком проектах строительства жилых домов (жилых зданий);

4) объекте строительства, которая включает в себя:

– уведомление о начале строительного-монтажных работ;

– указание места расположения и описание объекта в соответствии с проектно-сметной документацией;

– сведения о сроках его завершения;

– основные сведения о подрядчике (генеральном подрядчике), включая наименование, опыт работы в данной сфере, наличие лицензии, информацию о сданных в эксплуатацию объектах строительства, где он действовал в качестве подрядчика (генерального подрядчика).

Зачастую недобросовестные застройщики и уполномоченные компании обманывают вкладчиков, не имея при этом:

- государственной строительной лицензии на занятие строительными работами;
- лицензии на деятельность по организации строительства жилых зданий за счет привлечения денег дольщиков или, в соответствии с законодательными изменениями от 7 апреля 2016 г.⁸, разрешения на привлечение денег дольщиков, выдаваемых местными исполнительными органами;
- земельного участка, принадлежащего на праве временного возмездного землепользования (аренды), предоставленного государством, или на праве собственности;
- опыта реализованных объектов строительства жилых домов;
- утвержденного эскизного проекта;
- проектной (проектно-сметной) документации объекта строительства т. д.

Примером этого служит следующее уголовное дело. Так, гр. Ж., узнав через знакомого о продаже квартир в жилищном комплексе «Акжол», обратился в офис ТОО «АСУА-2006», расположенный по ул. Мустафина, дом 21 в г. Астане.

Директор данной компании М. (он же учредитель и директор в одном лице) предоставил гр. Ж. для наглядности документы, дающие якобы право на строительство многоквартирного жилого дома под названием «Акжол» на земельном участке площадью — 0,2841 га, расположенный по ул. И. Есенберлина в г. Астане. При этом виновный М. осуществлял свои действия по привлечению дольщиков, не имея лицензии на деятельность по организации строительства жилых зданий за счет привлечения денег дольщиков, выдаваемой местными исполнительными органами проектной компании на строительство каждого жилого здания, не обладая опытом возведения жилых зданий, в том числе в качестве заказчика, не менее трех лет, не сдав в эксплуатацию в установленном законодательством Республики Казахстан порядке не менее ста квартир, не имея собственный капитал в размере не менее ста тысяч месячных расчетных показателей, не имея в наличии собственного капитала для строительства жилого здания в размере не менее пятнадцати процентов от стоимости строительства жилого здания или в размере не менее эквивалентной стоимости строительства нулевого цикла, не имея проектно-сметной документации объекта строительства с положительным заключением экспертизы, не имея собственного капитала для завершения строительства в полном объеме либо наличие собственного капитала в размере не менее двадцати пяти процентов от стоимости строительства жилого здания и соглашения с инвестором о предоставлении инвестиций, достаточных для завершения строительства, не имея разрешения на строительство, используя неутвержденный эскизный проект, а именно его копии, не поставив в известность сотрудников ТОО «АСУА-2006» об отсутствии вышеперечисленных документов.

С целью доведения своего преступного умысла до конца и не намереваясь строить жилой дом, в обход Закона Республики Казахстан «О долевом участии в

жилищном строительстве» от 7 июля 2006 года (утратил силу)⁹, директор М. убедил путем обмана гр. Ж. заключить договор инвестирования. Последний не подозревал о корыстных намерениях директора М. Согласно вышеуказанному договору гр. Ж. произвел оплату в кассу ТОО «АСУА-2006» в размере 17 864 000 тенге за несуществующую квартиру.

В целях прикрытия своих мошеннических действий и избежание уголовной ответственности директор М. начал строительство жилищного комплекса «Акжол», обманув гр. Ж. и других вкладчиков. В результате своих преступных действий директор М. незаконно завладел денежными средствами на сумму 16 232 000 тенге, которыми он распорядился по своему усмотрению, причинив гр. Ж. материальный ущерб в особо крупном размере. Органы предварительного следствия обоснованно квалифицировали действия М. как мошенничество, совершенное в особо крупном размере по п. «б» ч. 4 ст. 177 УК РК (в редакции 1997 г.¹⁰).

Зачастую в целях привлечения наибольшего количества инвестиций в доленое жилищное строительство мошенники демонстрируют потенциальным участникам пустые строительные площадки, огороженные забором, вырытый под фундамент котлован или готовый фундамент, а также чужие строительные площадки и дома, выдавая их за собственные строящиеся объекты. «Для сокрытия следов мошенничества или присвоения чужого имущества (в этом случае денежных средств дольщиков) преступники объявляют о банкротстве, либо меняют руководство строительных компаний, проводят реорганизацию компаний, затягивают строительство, выдумывая различные причины объективного характера»¹¹.

Мошеннические действия в сфере долевого строительства могут заключаться и в продаже одной и той же квартиры одновременно нескольким лицам либо в продаже жилой доли в новостройке при отсутствии у виновного права собственности на реализуемую квартиру. «Двойная продажа квартир, как правило, совершается с умыслом, т.е. лицо, продающее жилье в подавляющем большинстве случаев знает, что либо оно, либо другое лицо уже права на данную квартиру передало. Данный факт означает, что есть все основания для того, чтобы поднять вопрос о возбуждении уголовного дела»¹². Так, например, М., являясь директором ТОО «РСР и К» заключил договор по субподрядным работам на объекте «Жилые комплексы южнее проспекта Тлендиева вдоль реки Сарыбулак» с ТОО «Султан Б» в лице директора Е.

Согласно условиям субподрядных договоров ТОО «Султан Б» по завершению всех работ по обязательствам передает квартиры и торгово-коммерческое помещение, в частности две двухкомнатные квартиры общей площадью 52,0 кв.м. на 10 этаже, две однокомнатные квартиры — 37,0 кв.м. на 10 этаже, две двухкомнатные квартиры — 52,0 кв.м. на 9 этаже, два пентхауса двухуровневых в черновой отделке — 141,0 кв.м. на 10-11 этаже, одно торгово-коммерческое помещение в черновой отделке — 168,56 кв.м. на цокольном этаже.

В декабре 2011 г. М., находясь в г. Астана с корыстной целью на незаконное обогащение, задался преступным умыслом, направленным на неоднократное безвозмездное завладение денежными средствами чужого лица путем обмана и злоупотребления его доверием в особо крупном размере.

Для осуществления корыстного замысла М., не исполнив работы по договору перед ТОО «Султан Б» и не получая в собственность указанные квартиры, не имея никаких прав на распоряжение ими, не извещая ТОО «Султан Б» решил продать их.

Для чего М., злоупотребляя доверием граждан начал распространять через знакомых и родственников информацию о продаже им квартир в жилом комплексе, расположенном южнее пр. Тлендиева вдоль р. Сарыбулак, Лот 5 (А2/4).

Узнав о намерении гр. Е. купить однокомнатную квартиру, М. наглядно показал ей имеющиеся правоустанавливающие и разрешительные документы, в т.ч. договор с ТОО «Султан Б» на право требования квартир и предложил приобрести у него однокомнатную квартиру общей площадью 37,0 кв.м. на 10 этаже за 4 321 600 тенге. На данное предложение гр. Е., не подозревая со стороны М. обмана, согласилась и заключила договор купли-продажи несуществующей квартиры, передав ему по приходно-кассовому ордеру 4 321 600 тенге.

В результате своих преступных действий директор М. незаконно завладел денежными средствами на сумму 4 321 600 тенге, причинив гр. Е. материальный ущерб в особо крупном размере. Органы предварительного следствия обоснованно квалифицировали действия М. как мошенничество, совершенное в особо крупном размере по п. «б» ч. 4 ст. 177 УК РК (в редакции 1997 г.)¹³.

Вышеизложенные варианты обмана дольщиков не являются исчерпывающими. Несомненно, недобросовестные застройщики и уполномоченные компании в целях незаконного обогащения могут разработать и другие пути обхода положений Закона Республики Казахстан «О долевом участии в жилищном строительстве» от 7 апреля 2016 г. и схемы обмана дольщиков, вкладывающих денежные средства в строительство жилых домов.

¹ Письмо Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан за № 2-20034-17-02242 от 31.03.2017 г. // Дело № 16.4/1-3 Центра по исследованию криминологических проблем НИИ Карагандинской академии МВД РК им. Б. Бейсенова.

² Выступление начальника 1-го Департамента Генеральной прокуратуры на заседании коллегии Генеральной прокуратуры по вопросам долевого строительства от 13 октября 2016 г. // <http://www.zakon.kz/>.

³ Письмо Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан за № 2-20034-17-02242 от 31.03.2017 г. // Дело № 16.4/1-3 Центра по исследованию криминологических проблем НИИ Карагандинской академии МВД РК им. Б. Бейсенова.

⁴ Там же.

⁵ Нормативное постановление Верховного суда Республики Казахстан «О судебной практике по делам о мошенничестве» от 29 июня 2017 г. // <http://adilet.zan.kz/rus>.

- 6 **Белов Е. В.** Квалификация мошенничества с недвижимостью в жилищной сфере по
способу совершения // <http://justicemaker.ru/>.
- 7 Закон Республики Казахстан «О долевом участии в жилищном строительстве» от 7
июля 2006 г. (утратил силу) // <http://adilet.zan.kz/rus>.
- 8 Закон Республики Казахстан «О долевом участии в жилищном строительстве» от 7
апреля 2016 г. // <http://adilet.zan.kz/rus>.
- 9 Закон Республики Казахстан «О долевом участии в жилищном строительстве» от 7
июля 2006 г. (утратил силу) // <http://adilet.zan.kz/rus>.
- 10 Копия обвинительного акта от 30.03.2016 г. Уголовное дело № 167115031000203
СУ ДВД г. Астаны // Дело № 16.4/1-3 Центра по исследованию криминологических
проблем НИИ Карагандинской академии МВД РК им. Б. Бейсенова.
- 11 Столичный юридический Центр // <http://www.advokatsuhovoleg.ru>.
- 12 **Ребриков А.В., Сидоров А.А.** «Двойная продажа» квартир на стадии строительства:
как избежать и что делать, если на Вашу квартиру появились претенденты? Адво-
каты коллегии адвокатов «Правовая защита»
[/http://www.realtylaw.ru/СТаТьН/2008/](http://www.realtylaw.ru/СТаТьН/2008/).
- 13 Копия обвинительного акта от 29.04.2016 г. Уголовное дело № 167115031001075
СУ ДВД г. Астаны // Дело № 16.4/1-3 Центра по исследованию криминологических
проблем НИИ Карагандинской академии МВД РК им. Б. Бейсенова.

АННОТАЦИЯ

На основе анализа материалов следственно-судебной практики о мошенничестве в сфере жилищного строительства рассматриваются наиболее распространенные виды обмана дольщиков, используемые недобросовестными застройщиками и уполномоченными компаниями в целях привлечения денежных средств в доле-вое строительство.

АННОТАЦИЯ

Тұрғын үй құрылысы саласындағы алаяқтық мәселелері бойынша сот-тергеу практикасының материалдарын талдау негізінде, үлестік құрылысқа ақша құралдарын тарту мақсатында жосықсыз құрылысшылар мен уәкілетті компаниялардың қолданатын үлескерлерді алдаудың мейлінше кеңінен таралған түрлері қарастырылған.

ANNOTATION

Based on the analysis of the materials of the investigative and judicial practice on fraud in the sphere of housing construction, the most common types of deceit of equity holders are considered, used by unscrupulous developers and authorized companies in order to attract money to share construction.

Ф.А.Адилбаева — Қазақстан Республикасы ІІМ М.Бөкенбаев атындағы Ақтөбе заң институтының әскери және дене шынықтыру даярлығы кафедрасының оқытушысы, полиция лейтенанты

УДК 796

ДЗЮДО КҮРЕСІНІҢ ТАРИХЫ

ИСТОРИЯ ДЗЮДО

HISTORY OF JUDO

***Түйінді сөздер:** дзюдо тарихы, Қазақстанның дзюдо федерациясы, ары қарай даму жолдары.*

***Ключевые слова:** история дзюдо, Федерация дзюдо Казахстана, дальнейшие пути развития.*

***Key words:** the history of judo, the Judo Federation of Kazakhstan, the further ways of development.*

Дзюдо — «Жұмсақ жол» немесе «Жұмсақтық жолы» — ХІХ ғасырдың соңында дзюдзюцу негізінде жапондық әскери өнерлер шебері Дзигоро Кано (1860-1938) негізін қалаған жапондық әскери өнер, қарусыз спорттық жекпе-жек пен философия, сонымен бірге ол жаттығулар мен жарыстарды өткізудің негізгі ережелері мен принциптерін қалыптастырды.

Дзюдоның туған күні — Кано ашқан алғашқы дзюдо Кодокан «Жолды зерттеу үйінің» құрылған күні болып саналады. Жапонияда қабылданған топтау бойынша дзюдо заманауи әскери өнерге жатады (гэндайбудо, дәстүрлі әскери өнеге қарама-қарсы – корю будзюцу)¹.

Бокс, карате, басқа да жекпе-жектердің ұру стильдеріне қарағанда, дзюдоның негізіне тұрғанда немесе партерделактыру, ауырту тәсілдері, ұстап қалу және буындыру жатады. Соққылар мен зақым қаупі бар тәсілдер түрлерінің бір бөлігі тек ката түрінде үйретіледі. Дзюдо күрестің басқа түрлерінен (грек-рим күресі, еркін күрес) физикалық күшті аз қолданумен және рұхсат етілген техникалық іс-әрекеттердің алуан түрлілігімен ерекшеленеді.

Айтарлықтай философиялық құрылымға ие бола отырып, дзюдо екі негізгі қағидаға негізделеді: көбірек прогреске жету үшін өзара көмек пен түсінушілік, сонымен қатар рух пен денені дұрыс қолдана білу. Әдетте, дзюдомен айналысушыларға тәртіпті, табандылықты, өзін-өзі бақылау, этикетті сақтау, жетістік пен оған жетуге қажетті күш-жігердің арақатынасын түсінуді қажет ететін физикалық тәрбиенің, қоян-қолтық күреске дайындық пен сана-сезімді жетілдіру мақсаты қойылады. Одан басқа, дзюдомен айналысушылардың бойында адамгершілік, байқағыштық, есте сақтау мен ойлау қабілеттері секілді жағымды қасиеттердің дамуына ықпал етеді.

Қазіргі таңда дәстүрлі дзюдо мен спорттық дзюдо қатар дамуда, олар бойынша жарыстар халықаралық деңгейде өтеді және Олимпиада ойындарының бағдарламасына кіреді. Халықаралық дзюдо федерациясында (IJF) дамып отырған

спорттық дзюдода үлкен басымдық жарысу құрылымына негізделсе, дәстүрлі дзюдо қосымша назар өзін-өзі қорғау мен философияға аударылады, ол өз кезегінде жарыс ережелері мен рұхсат етілген тәсілдердің айырмашылықтарына әсер етті.

Дзюдоның құрылуы 1880 жылдардағы Мэйдзиді жаңғыртқаннан кейінгі әскери өнерлер үшін ауыр кезеңге тап келді. Сол кезде Жапония көсемдерінің арасында батыс мәдениетін кіріктіру саясаты басымдық алып, дәстүрлі әсері өнерлерге (будо) айтарлықтай зиян келді, олар «жабайылық пен тағылықтың мұрасы» деп жарияланды. Бұрынғы шеберлер сабақтарын тоқтатып, кейбіреулері тіпті қайыршылықта өлді.

Дзюдоның ерте тарихы оны шығарған көрнекті жапондық қоғам қайраткері, педагог, қызметі Көтеріліп келе жатқан күн орденімен еленген Дзигоро Каноның өмір тарихымен тығыз байланысты. Дзигоро Кано бала кезінен дзюдзюцуға қызығушылық танытып, жастық шағында Тэндзин Синъё Рю и Кито Рю мектептерінің дзюдзюцу стильдерін зерттеді. Олардың негізінде күрестің жаңа жүйесін жасақтап шығарды, оған ол Кодокан дзюдо деп ат қойды.

Ол кезеңдерде дзюдо атауы жапония әскери өнерлерінде дзюдзюцу (джиуджитсу) атауына синоним ретінде қолданып жүрді, бірақ Дзигоро Кано оны жаңа мазмұнмен толықтырып, техника емес, өзін-өзі жетілдірудің «Жол» (до) негізі ретінде жариялады. Сонымен қатар Кано атауын таңдау арқылы дзюдоның гуманистік бағытын көрсете отырып, Мэйдзиді жаңғыртқаннан кейінгі қарастырылған, көптеген адамдар тек өлтіруге арналған, көзі ашық адамдардың қолдануына лайықсыз, дөрекі кәсіп деп танылған дзюдзюцудан ерекшелігін тағы бір мәрте айқындағысы келді.

Кано қатысушыларға дзюдо жарыстарын барынша қауіпсіз ету үшін қолдануға рұхсат етілген бірқатар қауіпті дзюдзюцу тәсілдерін жарыс тізіміне енгізбеді. Дегенмен, жарақат қаупі бар тәсілдерді оқыту ката формасында жалғастырылуда.

Кодокан дзюдо мектебінің алғашқы жаттығу залы бар болғаны 12 татамилық (22 м.кв. жуық) ғана, бірақ, Дзигоро Каноның ұйымдастырушылық қабілетінің арқасында дзюдо тез арада кеңінен танымал болды. Бұғандзюдоистер қатысқан будоны қайта жаңғырту қозғалысының Әскери рақымшылдық ассоциациясын басқарған (Дай Ниппон Бутокукай) және 1885-1888 ж.ж. аралығында Бас полиция басқармасы айдарымен дзюдзюцудың басқа да мектепте өкілдерінің қатысуымен өткен жарыстар ықпал етті. Бұл жарыстарға қатысушының бірі «дзюдо ақылгөйі» ретінде танымал Сайго Сиро болды.

Отандық дзюдо тарихы бірнеше мағыналы беттерден тұрады. Қазақстанның Дзюдо федерациясы 1973 жылы құрылды. Бір адам екінші адамға қарсы тұратын күштесу спорт түрлері Қазақстанда қашанда танымал болғандықтан, бұл әдемі және адал спорт түрі де біздің елде өз жанкүйерлерін тапты. Дзюдоның Қазақстанда қалыптасуына Анатолий Малкин, Тілеухан Амержанов, Владимир Пак, Анатолий Сун, Абылхаир Байбосынов, Батырбек Сейсенбаев секілді және тағы да басқа тұлғалар үлкен еңбек сіңірді².

Қазақстандық дзюдошылардың Бүкілодақтық жарыстарға алғашқы қатысу тәжірибесінің өзі жетістіктер әкелді. Біздің күресшілердің халықаралық турнирлерге ең бірінші қатысуы сәтті болды: Марат Азимбаев Еуропа чемпионы атанды.

70 жылдардың аяғы мен 80 жылдардың басындағы отандық дзюдо дамуының жаңа сатысы — КСРО жазғы Спартакиадасы, Одақтың және Еуропа біріншіліктерінің жеңімпаздары мен жүлдегерлері есімімен байланысты: Али Хамхоев, Қайрат Мысықбаев, Сергей Аширов, Ахат Аширов, Серік Шакимов, Асланбек Омаров, Ирина Семенюк және басқа да отандық дзюдошылар.

1991 жылы Қазақстан тәуелсіздігін алғаннан соң біздің ел өзінің жеке құрама командаларын халықаралық жарыстарға: континентаралық біріншіліктер, әлем чемпионаттары, Олимпиада және Азия ойындарына шығару құқығына ие болды. Татамидың отандық шеберлерінің ресми старттардағы бастамасы таңқаларлық болып шықты. 1993 жылы Макаода өткен Азия чемпионатында Қазақстанның ұлттық құрамасы жалпы командалық есеп бойынша екінші орынға ие болды, дзюдоны шығарушы – жапондықтарға ғана жеңілді.

Біз үшін бастамалық 1994 жылы Хиросимада (Жапония) өткен Азия ойындарында Қазақстан командасы 5 медаль, оның ішінде 2 күміс (Иван Карезелиди и Серік Алимжанов) және 3 қола (Серік Шакимов, Серік Адыгенов, Ибрагим Вешогуров) жеңіп алды. 1998 жылы Бангкокта (Таиланд) өткен Азия ойындарында отандық дзюдошылар 6 медаль: Иван Баглаев және Варвара Масыгина – күміс, Нұрбол Сүлейменов, Вячеслав Бердута, Руслан Сейілханов және Серік Шакимов қола жүлделерге ие болды. 2002 жылы Бусанда (Оңтүстік Корея) болған Азия ойындарында қазақстандық татами шеберлерінің қоржынында 4 жүлде – күмісті Базарбек Донбай, қоланы Асхат Житкеев, Вячеслав Бердута және Шолпан Калиевалар иеленді. Дзюдодан Қазақстан құрамасы үшін 2006 жылы Дохада (Катар) өткен Азия ойындары да табысты болып, біздің атлеттер 6 медаль жеңіп алды: 2 күміс (Максим Раков, Алмаз Атаев) және 4 қола жүлделері (Асхат Житкеев 100 кг-нан аса ауыр салмақта және абсолютті салмақ категориясында 2 медаль., Елдос Ихсанғалиев, Саламат Утарбаев).

2010 жылғы Гуанчжоудағы (Қытай) Азия ойындарында Қазақстан дзюдошылары медаль жеңіп алды: Ислам Бозбаев күміс, ал қола жүлделер Максим Раков, Гүлжан Исанова мен Ғалия Үлментаева.

2001 жылы біздің татами шеберлеріміз Қазақстан дзюдосының тарихында алғашқы рет жаңа биіктерді бағындырды. Ересектердің әлем чемпионатында бірден екі қазақстандық спортшылар, біздің отандастарымыз – Асхат Шахаров пен Асхат Жеткеев қола жүлдегерлер болды.

2004 жылы Алматы қаласы алғашқы рет Азия біріншілігін қабылдап, туған жерде біздің күресшілеріміз 3 алтын жүлдені жеңіп алды. (Асхат Жеткеев, Мұратбек Қыпшақбаев, Базарбек Донбай). Қазақстандық дзюдоистер (ересектер, жастар және жасөспірімдер) Азия чемпионаттарында дәстүрлі түрде нәтижелі өнер көрсетеді. Тәуелсіздік алғаннан соң қазақстандықтар үзбестен конинент біріншіліктерінде жүлделер алды, оның ішінде алтындар да бар.

1998 жылы Москвада өткен Бүкіләлемдік жасөспірімдер ойындарында Ерлан Слямбаев ел үшін жоғары дәрежелі жүлдені жеңіп алады.

Атап өтсек, әртүрлі жылдары ғаламшардың жастар біріншіліктерінде Қазақстаннан жүлдегерлер шықты: Марат Мықтыбеков, Әсет Түсіпов, Қоныспай Шпанов, Максим Раков, Ильяс Измагилов, Наурызбек Майлашев, Виктор Демьяненко, Сериктай Закетаев, Азиз Қалқаманұлы, Хаванбай Ховдал және Ельдос Сметов.

Ең алғашқы Олимпиададағы ірі жеңіс қазақстандықтарға 2008 жылы келді – Асхат Житкеев Пекиндегі Олимпиада ойындарында елімізге дзюдодағы төртжылдықтың негізгі старттарынан алғашқы жүлдені сыйға тартты. А.Житкеев монғолиялық қарсыласына финалда жеңіліп, Олимпиаданың күміс жүлдегері атанды. Олимпиада ойындарындағы күміс медаль Азияның үш дүркін чемпионы және ғаламшар біріншілігінің қола жүлдегері атағы оның мансабының лайықты аяқталуы болды.

2009 жыл да отандық дзюдонның тарихында ерекше болды. Бұл жылы Қазақстан дзюдо федерациясының президенті болып, әлемдегі ұлттық спорттық федерациялардың құрметті және беделді басшыларының бірі Бекет Махмутов тағайындалды. Махмутов мырза бұдан бұрын ұзақ уақыт бойы еліміздің бокс федерациясын басқарып, әуесқой бокстың Халықаралық ассоциациясының бірінші вице-президенті болды. Бекет Махмутов басқарған жылдары Қазақстан өзін бокс державасы ретінде көрсетіп, 4 алтын олимпиада медальдарын және 2 Вэл Баркер кубогын жеңіп алды.

Атап өтсек, Қазақстанның дзюдо федерациясын Махмутовқа дейін әртүрлі жылдарда Санжар Жандосов, Юрий Кислицын, Дүйсенбай Дүйсенов, Асанәлі Әшімов, Мәжит Бейсембаев, Темірхан Досмұхамбетов басқарып, Қазақстан дзюдосының құрылуы мен дамуына баға жетпес үлестерін қосты. Қазіргі таңда Қазақстан дзюдо федерациясын Кеңес Ракишев басқарады. Ол ҚРДФ кезектен тыс конференциясында (2012 жыл 13 қараша) бірауыздан басқарушы орынға сайланды. Ал Бекет Махмутов Ұлттық дзюдо федерациясының құрметті президенті болды. Кеңес Ракишев әкімшілік жұмыстарда тәжірибесі мол: 2009-2011 жылдары Алматы қалалық бокс федерациясын басқарды, 2011-2012 жылдары Азиябокс конфедерациясының вице-президенті болды.

Қазақстан дзюдосын дамыту үшін Жексенбай Саламатов, Талғат және Қанат Байшолақовтар Манарбек Таутанов, Самат Жылқыбаев, Асылбек Құлмағанбетов, Бостан Жаңбырбаев, Ербол Кырғызбаев, Николай Потапеня, Владимир Кичатов, Пернебек Көлтаев, Ермек Иманбеков, Сергей Раков, Ғалымжан Жилгелдиев, Михаил Шепетюк, Александр Потокин, Александр Баранов және басқа да көптеген жаттықтырушылар үлкен жұмыстар атқарып келеді. 2009 жылы 29 жасар қазақстандық Максим Раков біз үшін қол жетпейтін биікті бағындырып, елімізге әлемде ересектер чемпионатында жоғарғы дәрежелі алғашқы медальді әкелді. Раковтың алтыны Қазақстан дзюдосы жазбаларының жаңа беттерін ашты. Ғаламшардың сол біріншілігінде Қазақстанның ерлер құрамасы жалпы есепте Корея мен Ресей командаларынан кейінгі үшінші орынды иеленіп, Жапония құрамасын артта қалдырды.

Ұлттық құраманың материалдық мүмкіндіктерін айтарлықтай арттыру Бекет Махмұтовтың ықпалымен мүмкін болып, біздің күрескерлердің Халықаралық арена-лардағы көрсеткіштерінің ары қарай жақсаруына әсер етті. 2010 жылы Ма-роккода өткен жастар арасындағы әлем чемпионатында біздің команда 1 алтын, 2 күміс және 1 қола жүлделерге ие болып, жалпы командалық есепте жапондық-тардан кейінгі екінші орынды жеңіп алды. Отандық дзюдо тарихында Елдос Сметов жастар арасындағы алғашқы әлем чемпионы атанды. (бір жылдан соң Сметов жастар арасындағы әлем чемпионатында күміс жүлдені жеңіп алды). Біздің жастар командамыз 2011 жылғы әлем чемпионатында да сәтті өнер көр-сетіп, 4 медаль – 2 күміс және 2 қола жүлделерін иеленді.

2009-2012 жылдар аралығында қазақстандық дзюдошылар өздері қатысқан барлық Халықаралық старттарда тұрақты нәтижелер көрсетті: ересектер, жастар, жасөспірімдер арасындағы Әлем және Азия чемпионаттарында; «Әлемдік ше-берлер» турнирлерінде, «Гран-при», «Үлкен Шлем», «Әлем кубогінде». 2012 жыл-ғы «Әлемдік шеберлер» турнирінде Максим Раков алғашқы рет әлемнің әр салмақ категориясынан 16 мықты дзюдошылар қатысқан осындай айтулы жарыстардың алтын медалін Қазақстанға сыйға тартты.

Аталған жылдар ішінде дзюдоның Халықаралық күнтізбесінің жарыстарында жалпы алғанда біздің дзюдошылар 88 медаль жеңіп алды, оның ішінде 18 алтын, 19 күміс және 51 қола жүлделер. Қазақстанның дзюдо Федерациясы демеушілері – «КазМунайГаз» ұлттық компаниясының көмегімен біздің еліміз 2010-2011 жылдары әлем Кубогі сатыларын қабылдады, ал 2012 жылы Алматыда дзюдоның Халықаралық күнтізбесіндегі айтулы турнирлердің бірі – «Әлемдік шеберлер» жарысы өтті. Алматыға ғаламшардың барлық мықты дзюдошылары: жалпы алғанда 9 олимпиада чемпиондары мен жиырмаға жуық әлем чемпионаттарының жеңімпаздары келіп қатысты. Елімізге алғаш рет Халықаралық дзюдо фе-дерациясының басшысы Мариус Визер келіп, алматылық турнирдің ұйымдас-тырылуының жоғары деңгейін, Қазақстандағы дзюдоның дамуына жақсы сипат-тама беріп, Азиядағы көшбасшылардың бірі екендігімізді атап өтті.

2013 жылдан бастап біздің аймақта «Гран при» өтеді. Қазіргі таңда ҚРДФ бас демеушісі — «SAT&Companу» компаниясы.

Қазақстандық спорт үшін 2012 жылдағы ең маңызды оқиғалардың бірі — елде спорттық жекпе-жектермен спорттың күштік түрлері Конфедерациясының құрылуы, оның президенті Тимур Кулибаев болды.

Халықаралық аренада өнер көрсететін барлық отандық атлеттердің мақсаты біреу: Отанымыздың атағын шығару және өз жетістіктерімен қазақстандық спорт-тың әлемдік аренада қуатты екендігін дәлелдеу. Конфедерацияның Концеп-туалдық идеясы жалпы спорт пен жоғарғы нәтижелі спортты дамытудың макси-малды әсеріне жету мақсатында федерациялардың (бокс, дзюдо, спорттық күрес, ауыр атлетика және таэквондо) ресурстары мен мүмкіндіктерін біріктіруге бағыт-талады.

Қазақстандық дзюдоның ілгерілеуі бүкіл әлемде аталады. Қазақстанның дзю-до федерациясы көптеген бағыттар бойынша табанды түрде жұмыс жасайды. Бұл

жұмыс тек қана спорттық нәтижелер ғана емес, Халықаралық беделді нығайтуға бағытталған. 2011 жылдың сәуірінде Абу-Дабидегі Азия дзюдо одағының Конгресінде Бекет Махмұтов континенталдық ұйымның вице-президенті болып екінші мерзімге қайта сайланды, бұл қазақстандық дзюдоның орнын айтарлықтай күшейтті.

Айта кету керек, Мухсум Нұртазин халықаралық аренада отандық төрешілік корпусты лайықты ұсынып отыр: 2008 жылы Пекиндегі және 2012 жылғы Лондондағы Олимпиада ойындарында Нұртазин төреші қызметін атқарды.

Өзге жекпе-жек түрлеріне қарағанда дзюдоның ерекшелігі — әрбір ұлттық федерацияның құрамалары жыл бойы Халықаралық дзюдо федерациясы айдарымен өткізілетін көптеген турнирлерге қатыса алады. Дәстүрлі әлемдік чемпионаттар мен континенталдық біріншіліктерден бөлек бұл жарыстарға «Әлемдік шеберлер», «Үлкен шлем» турнирлерінің сериялары, «Гран-при», «Әлем кубогі» сатылары жатады.

2012 жылғы Олимпиада ойындарында әртүрлі континенттердің 135 елінен дзюдошылар қатысты. Төртжылдықтың негізі старттары дзюдодағы іріктеудің ең қиын жүйесі. Оған қарамастан Лондон-2012-гебіліктіліктен өту барысында қазақстандық ерлер командасы мүмкін болған 7 лицензияның 7-ін де жеңіп алып, 100 пайыз нәтиже көрсетті, әйелдер құрамасы 2 лицензия алды.

Жыл сайын Қазақстандағы дзюдоның танымалдылығы өсіп келе жатыр. Ересектер арасындағы республика чемпионаттары, ең бастысы — жасөспірімдер мен жастар арасындағы Қазақстан бойынша он мыңнан астам спортшылар қатысатын турнирлер дзюдоның сандық және сапалық көтерілуінің көрсеткіші. Міне, осылайша дзюдо осындай жетістіктермен қарқынды дами бастады. Дзюдо спортына деген қызығушылық жасөспірімдер арасында кеңінен тарап, жылдан жылға өсіп, өркендеп келеді. Республика бойынша жыл сайын кең көлемді жарыстар ұйымдастырылып тұрады. Спортшыларымыздың жалпы аяқ алысына көптеген мамандар оң пікірін білдіріп отыр. Қазіргі таңдағы дзюдошыларымыздың арасында болашағынан үлкен үміт күттірер азаматтарымыз өте көп. Солардың ішінде, өзінің өнерімен көпті таң қалдырып, ерекше назарға ілігіп жүрген — Елдос Сметов. Ол өзінің өнерін әртүрлі Халықаралық лицензиялық жарыстарда көрсетіп, 2016 жылғы Бразилияның Рио-де-Жанейро қаласында өткен, төрткіл дүние көз тігетін «Рио Олимпиадасына» жолдама алып, ол өзінің мықтылығын көрсетіп 2ші орынды қанжығасына байлады. Елімізде дзюдо спорты жыл сайын кең етек жайып, дамып келеді. Мемлекет тарапынан да қолдау көрсетіліп жатыр. Сондықтан, еліміздің татами шеберлері әлі талай белестерді бағындырып, жапондықтардың өзін құм қаптырарына бек сенемін.

¹ http://zhigerastana.kz/index.php?id=5&Itemid=36&option=com_content&view=article Monday, 27 February 2012 20:09

² Дзюдо күресінің тарихы http://www.fdk.kz/page/view/istoriya_dzudo%3Flang%3Dru.

АННОТАЦИЯ

Заманауи дзюдоны әдетте спорт, әскери өнер, рухани сабак, дене тәрбиесінің жүйесі және белсенді демалыс түрінде қабылдайды. Бұл мақалада дзюдоның таралу тарихы, сонымен бірге осы спорт түрінің Қазақстандағы даму жағдайы қарастырылады.

АННОТАЦИЯ

Современное дзюдо обычно представляют как спорт, боевое искусство, духовную дисциплину, систему физического воспитания и вид активного отдыха. В настоящей статье рассматривается история культивирования дзюдо, а также развитие данного вида спорта в Казахстане.

ANNOTATION

Modern judo is usually presented as a sport, martial art, spiritual discipline, a system of physical education and an active recreation. This article examines the history of cultivation of judo, as well as the development of this sport in Kazakhstan.

Каратикенова Д. К. — инспектор отдела организации научно-исследовательской и редакционно-издательской работы Актюбинского юридического института МВД Республики Казахстан им. М. Букембаева, старший лейтенант полиции.

УДК 343

МОЛОДЕЖЬ КАЗАХСТАНА ПРОТИВ ТЕРРОРИЗМА КАЗАҚСТАН ЖАСТАРЫ ТЕРРОРИЗМГЕ ҚАРСЫ YOUTH OF KAZAKHSTAN AGAINST TERRORISM

Ключевые слова: молодежь, терроризм, образование, экстремизм, единство, толерантность, ресурс, будущее.

Түйінді сөздер: жастар, терроризм, білім беру, экстремизм, бірлік, төзімділік, ресурс, болашақ.

Key words: youth, terrorism, education, extremism, unity, tolerance, resource, future.

Молодежь во многом определяет не только настоящее, но и будущее государства. Молодежь — сила нашей страны, стратегический и кадровый ресурс. Сегодня на молодое поколение страны возлагаются большие надежды.

На наш взгляд, у нынешнего молодого поколения совсем другое мышление, более свежее. У нас — неординарное восприятие, свои взгляды, свое понимание всего происходящего и свои принципы. Наше поколение умное, есть думающее и реально желающее изменить нашу жизнь к лучшему. Но есть некоторые молодые люди, которые к сожалению связывают свою жизнь с темными сторонами современности — такие как терроризм, экстремизм, наркомания, алкоголизм, крайняя жестокость, педофилизм и полное отсутствие интереса к будущему. Примером

тому, события террористического акта, которые произошли в Актобе 5 июня 2016 года, в результате которого погибли десятки человек.

Президент Казахстана Н.А.Назарбаев во время выступления 8 июня сообщил, что террористический акт был организован приверженцами радикальных псевдо-религиозных течений по инструкции, которую они получили из-за рубежа. Позже он уточнил, что террористы являются сторонниками нетрадиционного религиозного течения салафизм¹.

За прошедшие годы мы достигли многих высот! Из года в год, проходя нелегкий путь от развала Советского Союза до обретения независимости, наша страна вышла на мировую арену и заняла значимое место в мировом сообществе. Благодаря Президенту Н.А. Назарбаеву, мы имеем дружественные отношения с многими странами мира.

Глава государства в своих посланиях акцентирует внимание на том, что на современном этапе развития необходимо уметь вести межрелигиозный и межкультурный диалог. Так как на сегодняшний день одним из опасных факторов для развития цивилизации является рост религиозно-политического экстремизма. Несомненно, большую угрозу обществу представляет не просто экстремизм, а религиозный экстремизм.

Как указано в статье 5 Конституции: «В Республике Казахстан признаются идеологическое и политическое многообразие. Не допускается создание в государственных органах организаций политических партий», а в статье 19 отмечено, что: «Каждый вправе определять и указывать или не указывать свою национальную, партийную и религиозную принадлежность. Каждый имеет право на пользование родным языком и культурой, на свободный выбор языка общения, воспитания, обучения и творчества»². Отсюда следует то, что любой гражданин нашей страны вправе выбирать для себя религию. Да, на сегодняшний день, многие девушки разных национальностей принимают исламскую религию, носят хиджаб и меняют свой привычный образ жизни. Конечно же, это неплохо когда человека ни в чем не ограничивают, он имеет право на свободу слова и другие привилегии, но сейчас в XXI веке, когда религиозный экстремизм набирает большие позиции и имеет большое влияние на граждан страны, вызывает опасение, как у представителей власти, так и у простых граждан, данная тенденция.

Что же представляет собой религиозный экстремизм? Это, в свою очередь, обратная сторона любой религии, очень опасна, и действует под видом влечения к религии, зарождающая и развивая безнравственные взгляды и принципы. Это то, что влечет вред лицам и целому обществу страны, а также заключается в разрушении общепризнанных норм морали и права, препятствует становлению демократии и гражданского общества³.

Кто же попадает под влияние различных террористических воздействий? Почти каждый человек может оказаться под влиянием той или иной группировки, но основным объектом, на которое можно произвести большое воздействие, остается молодежь.

Молодежь является той социально-демографической группой, которая выделяется из общества по своему социальному положению, психологическому качеству и возрастным особенностям.

Молодость – это путь в будущее, тот самый путь, который мы сами избираем. Выбирая свое будущее, молодежь строит планы, это характеризует их как молодых людей, которые способны отвечать за дальнейшие свои действия. И в период молодости формируется устойчивость ценностной системы, социальный статус личности и формируется самосознание.

Сознание молодых людей обладает способностью быстро усваивать и перерабатывать большой поток информации, который они получают от внешнего мира. Вместе с тем в этом возрасте у молодых людей сохраняются установки и стереотипы, свойственные предшествующему поколению. Развивается так же критичность мышления, способность дать оценку разным явлениям.

На сегодняшний день встает вопрос о том, что представляет собой современная молодежь и каков ее потенциал, эти вопросы являются особенно актуальными. Вместе с тем, практика показывает, что молодое поколение сумело адаптироваться к современным реалиям и принимает активное участие в жизни государства. Однако есть такие, кто ещё социально неустроен, в результате чего возникают группы риска. И это, безусловно, является огромной проблемой.

Определяя проблемы, с которыми сталкивается молодежь Казахстана, сеть комитетов «Молодежные банки идей» провели исследование, в результате которого стало ясно, что в свое свободное время молодое поколение ничем не заинтересовано, времяпровождения в интернете занимает основную часть их жизни, нежели трудоустройство⁴. Отсюда и появляется, что человек, ничем не заинтересованный в своей жизни, не занимаясь самовоспитанием, самообразованием, не приспособленный к труду, опускает руки, начинает увлекаться наркотиками, проституцией, то есть вести аморальный образ жизни становится намного легче, чем здоровый. Наряду с этим появляется тяга к алкоголю, наркотикам и прочим действиям, которые постепенно становятся проблемой и угрозой для молодежи, соответственно, повышается рост преступности.

А учитывая то, что как на сегодняшний день развивается религиозный экстремизм и терроризм, то привлечь молодежь к этим течениям становится намного быстрее, и распространение на них экстремистских идей будет происходить легче. Какие же факторы способствуют тому, что молодежь попадет под влияние больше чем другие возрастные группы? Это конечно же в первую очередь отсутствие поддержки со стороны семьи и близких родственников, молодые люди неграмотны в плане религиозных тем. Во-вторых, наша страна многонациональна и разнообразие этнического и культурного различия также является фактором риска. В-третьих, это уровень образования, который не дает достаточных знаний и подготовленности молодых людей. Развитие интернета и влияние СМИ о пропагандистских идеях — все это и является на сегодняшний день теми самыми факторами, которые способствуют быстрому влечению молодежи под влияние террористических группировок.

Немало известно, что в зарубежных странах факторами радикализма среди молодежи также являются непрекращающиеся проблемы в семье, бедность, насилие и жестокость в обществе, применение грубой физической силы.

Сложившаяся ситуация на сегодняшний день говорит о том, что основной задачей государства является большая работа с обществом, которая будет направлена на профилактическую работу против религиозного экстремизма и терроризма. Молодежи нужно прививать знания о национальном и культурном единстве нашей страны, о толерантности и уважении, о духовных ценностях.

Конечно же, особое значение имеет выявление всех тех причин, которые возникают в сознании молодых лиц. По нашему мнению, под влияние попадают молодые люди, так как их юношеский максимализм и абсолютизм подталкивает их на необдуманные действия. А также малограмотность по вопросам, касающихся религии, является следствием достаточно легкого попадания и внушения экстремистских идей.

Вот, к примеру, из статьи одного сайта видно, что человек попал под религиозное воздействие: «Айгуль Батырхановна согласилась с ребятами и привела пример из своей практики:

Пришли родители и попросили помочь — ребенок ушел из дома, отдалился. Сразу же спрашиваю о семейных проблемах, почему так произошло. Ведь ребенок отдалился, ни когда ушел в секту, а гораздо раньше. Что-то же толкнуло его прикнуться к чужим людям. А родственники меня убеждают, что в семье все было хорошо. Но во время работы выясняется, что с ребенком не разговаривали, о его проблемах никто ничего не знал, и он признался, что шел в секту за любовью, которой не было в семье. И пусть взаимопонимание в псевдорелигиозной организации было всего лишь картинкой, но даже эта картинка ему оказалась дороже семьи.

Собравшаяся аудитория спросила религиоведа: как определить, что с твоим близким творится неладное?

Конечно же, Казахстан, это не единственная страна в мире, которая сталкивается с такими проблемами. Но это не означает, что их не стоит решать. И в сложившихся условиях многое зависит от самой молодежи. Она, как никакой другой государственный или международный институт, способна проложить себе дорогу в светлое будущее. Именно от нее зависит то, каким явит себя миру Казахстан завтрашний. Ведь недаром Президент Республики Казахстан Н. А. Назарбаев, выступая на съезде партии «Нур Отан», сказал, что человек должен сам заботиться о себе сначала. «Быть здоровым, быть образованным, быть профессионалом»⁵.

В современном Казахстане созданы необходимые условия для того, чтобы каждый имел возможность получить образование того профиля, которое ему ближе всего. Сегодня в стране насчитывается более 146 вузов, в которых ведется подготовка кадров всех востребованных в современном мире специальностей. Необходимо только понять, что высшее образование — билет для молодого казахстанца в будущее.

Также задачей современной молодежи в Казахстане является самообразование и духовное саморазвитие. Необходимо это, прежде всего, самой молодежи, чтобы не попасть в разного рода секты и полукриминальные сообщества. Молодежь должна понимать, что в таких сообществах нет людей, которые бы попали туда в результате духовных и умственных поисков и сравнения разных точек зрения.

Молодежь должна продолжить те славные традиции своих предков, которые испокон веков укреплял казахстанский народ, делая его стойким и целенаправленным. Она должна направить вектор поступательного развития Казахстана в сторону дальнейшего усиления страны на международной арене. И сделать все это без должного образования не представляется возможным.

¹ https://tengrinews.kz/kazakhstan_news/v-aktobe-obyuvavili-imena-podozrevaemyih-v-terakte-295972/.

² Конституция РК от 1995.30 авг. (с изм. и доп. на 10 марта 2017 г.) // <http://www.akorda.kz>.

³ Газета «Знамя труда» № 20 от 15.05.2015г. // <http://www.sko.adilet.gov.kz>.

⁴ www.qwas.ru/Kazakhstan/id_82869/.

⁵ <http://meta.kz/225841-nazarbaev-prizval-kazakhstanskuju-molodezh-byt.html>.

АННОТАЦИЯ

В статье описывается пагубное влияние на молодых людей различных террористических течений, тех или иных группировок, а также профилактические меры, принимаемые государством по предупреждению религиозного экстремизма и терроризма.

АННОТАЦИЯ

Мақалада түрлі террористік ағымдардың, олардың немесе өзге де топтардың зиянды ықпалдары, сонымен қатар, мемлекеттің діни экстремизм мен терроризмді ескерту бойынша қабылдаған алдын алу шаралары туралы жазылған.

ANNOTATION

The article describes the detrimental impact of various terroristic trends and groups on young people, as well as preventive measures taken by the state to prevent religious extremism and terrorism.

А. Қ. Қосмұратов — Қазақстан Республикасы ІІМ М.Бөкенбаев атындағы Ақтөбе заң институтының әскери және дене шынықтыру даярлығы кафедрасының оқытушысы, полиция аға лейтенанты.

УДК 796

БІЛІМ БЕРУ ҮРДІСІНДЕГІ ДЕНЕ ТӘРБИЕСІ
ФИЗИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ
PHYSICAL EDUCATION IN THE TRAINING PROCESS

***Түйінді сөздер:** дене мәдениеті, дене тәрбиесі, тән саулығы, оқу үрдісі, жастар, спорт, жаттығу.*

***Ключевые слова:** физическая культура, физическое воспитание, физическое здоровье, учебный процесс, молодежь, спорт, занятие.*

***Key words:** physical culture, physical education, physical health, educational process, youth, sport, occupation.*

Жалпы білім беретін оқу орындарында оқушы жастардың денсаулығын сақтау, дене тәрбиесі мен спортты жетілдіру міндеті бүгінгі күні анық қойылып отыр. Бұл рухани бай, әрі таза, ой еңбегіне — бой еңбегі сай, сегіз қырлы бір сырлы азаматтарды тәрбиелеуді талап етуде. Мұндай жан-жақты үйлесімді жетілген, жасампаз жастарды тәрбиелеу, әрине, жоғары оқу орындарын бітірген кәсіби мамандардың үлесіне тиетіні анық. Міне, сондықтан кәсіби мамандар дайындауға жаңа сұраныс пайда болды. Дене тәрбиесі көлеміндегі қимыл-қозғалыс пен жаттығулар жастарды батылдыққа бастап, сымбатты сомдап, денені ептілікке баулуға сонымен қатар, тазалыққа, демалып көңіл көтеруге, бой жазуға, ой еңбек барысындағы шаршағанын басуға, жұмсалған күш — қайратты толықтыра білуге өз көмегін тигізеді.

Еліміз жас ұрпақты жас кезінен дене күштері мен рухани күштері сай жетіліп, шынығып өсетіндей етіп тәрбиелеу ісін қамтамасыз етуді дене тәрбиесі саласының аса маңызды міндеттерінің бірі деп санайды. Жан-жақты үйлесімді дамыған азамат тәрбиелеудің негізі мектеп қабырғасында, әртүрлі оқу орындарында дене тәрбие ісін жақсартудан, маңызын халықтық тәрбиемен ұштастырудан қаланады. Халықтық тәрбие, ол ұлт болып қалыптасуымен бірге туып, бірге дамып келе жатқан тарихи көне процеске жатады. Ондай тәрбие жүйесінің халықтық педагогикамен тығыз жүргізілуі тиіс. «Халықтық педагогика» деп ұлттар мен ұлыстардың әлденеше ғасырға созылған ұрпақ тәрбиесіндегі ұлттық салт-дәстүрлері мен мәдени ойлау процесінің озық үлгілерінің жиынтығын түсінеміз. Бүкіл дүниенің табиғи тұтастығы бүгінгі күні апатқа — алқымға жетіп тұр. Ол табиғи тұтастықтың бұзылуы, адам бойындағы тұтастықты қалыптастыруға қатысты деп санаймыз. Сонда ғана адамзаттың өз бойында ішкі және сыртқы күш қасиеттер қуаттайтындай үйлесімдік болса, жеке тұлғаның нағыз толық тұтастығы қалыптасатын болады. Ішкі күшке: ақыл-ой, жүрек, қайрат, қуат, тазалық тағы басқалар жатады.

Дене тәрбиесін оқыту әдістемесі жалпы жоғарғы оқу орындарында педагогика, психология, анатомия, физиология, валеология, жаратылыстану, дүниетану, биология пәндерімен тығыз байланыста оқытылады. Бұл байланыстардың объективті негізі — дене тәрбиесі жүйесінің қоғамдық өндіріске кіретіндігінде. Жүйе қоғамдық өнім шығармаса да, сол ортаға өндірістік қатынастардың иесі — адам арқылы әсер етеді. Ол адамның әлеуметтік жағдайын қалыптастырып, қоғамдық қатынастарды жетілдіреді.

Жалпы дене шынықтыру жүйесі ғылыми-әдістемелік негізде құрылады. Оның барлық теориялық және тәжірибелік ұсыныстары ғылыми түрде баяндалады.

Дене тәрбиесі жұмысында шешілуге тиіс міндеттер үш топқа бөлінеді: білім беру, тәрбиелеу және сауықтыру.

1. Білім беру — осы саладағы арнайы білімді меңгеріп, осы қимыл арқылы жүйелі білімді дене жаттығуларын өзгертіп, оны өмірде түрлі айла-тәсілдер арқылы өз бетінше қолдану.

2. Тәрбиелеу — адамгершілік, дене қасиеттерін қалыптастыру, өнегелі, көркемдік танымдарды үйрену.

3. Сауықтыру — дене тәрбиесі жаттығуларының көмегімен денсаулықты нығайту.

Денені нығайтып, дене қасиеттерін қалыптастырып, адамгершілікке шақырып, білімді тереңдетіп жеткізе білсек, нұр үстіне нұр болар еді.

Дене тәрбиесі функциясын кеңірек қарағанымыздағы дене тәрбиесі мен спорт қозғалысының түрлерін таңдағанымызда, сол мамандарды тек белгілі бір бағытта ғана, белгілі бір модельдің саласы сияқты қолданғанымызбен түсіндіруге болады.

Ұстаздардың білім беру мүмкіншіліктері болмаса, әлде сабаққа немқұрайлы қараса, студенттердің өздері белгілі бір жағдайда, ұйымдастыру әдістемелік технологиясының нақты сабағы бойынша білімі болмайтыны анық. Сондықтан дербес пәндерден алған білімнің бір жүйеге келтіре шоғырландырып, басын біріктіру мүмкіндігі тумады.

Дәстүр бойынша, кері тартпалық көзқарас жоғары оқу орындарындағы мамандарды дайындаудың ұйымдастырушылық пен әдістеме тәсілдерінің сипатына байланысты болады.

Біздің мақсатымыз — жас ұрпақты дене тәрбиесі жүйесіне жетілдіру арқылы болашақ өркениетті қоғамның ерікті, өз басы бостандығын қорғай алатын, бүкіл адамзат құндылығын бағалайтын, адамгершілік, ізгілік мінезі қалыптасқан, іскерлігі жоғары, дені сау, ой еңбегі мен дене еңбегіне бірдей қабілетті, күші ақылына, ақылы күшіне сай жастарды тәрбиелеу. Озық, өнегелі, рухани дәстүрді де жалғастыру арқылы ұрпақтар сабақтастығының тарихи процесі жүріп отыруы тиіс. Мұндай процессіз қоғамымыздың өркениетті елдер деңгейіне жетуі мүмкін емес. Осындай жан-жақты үйлесімді дамыған жастарды тәрбиелеу ісі тек біздің бүгінгі қозғап отырған мәселе емес. Дене тәрбиесі деңгейінде дамыған білім студент жастарға қажетті, әсіресе оның болашақ мамандығына байланысты, барлық ақпаратты жинақтап, біржүйеге келтіріп, ең алдымен адам өз бойындағы бар абзал қасиетті тани білуге, соларға ие болуға және соны дамытуы керектігін анықтап

берді. Денені жетілдіру денсаулыққа тіреледі. Егер денің сау болса, оны сақта және нығайтуға жағдай жаса. Денсаулығың жоқ болса, оны іздеп табуға көмектесу керектігін түсініп, соған ұмтыл. Осыған орай оқу орындарында осы дене тәрбиесі саласына арналған кәсіби мамандарды дайындаудың маңызы зор. Сол оқу орнында алған білімінді әрі қарай жалғастырып, өзінің шебер маман екендігін жұмыс орында дәлелдеу өте қажет болып саналады. Кәсіби маман тұрғысындағы оқу-ағарту жұмысы процесі жоғары оқу орындарын бітірумен шектелмейді. Кәсіби мамандық қасиеті, іскерлігі анық жоғары оқу орнынан кейінгі өмірінде жалғастырып, алған білімінді жетілдіріп жақсартуды талап етеді. Оған ерекше мән беру керек. Сонымен қатар, тағы мынадай ой-пікірлер айтылған: «Сенің әріптес немесе қызметтес адамдармен, ғалымдармен тәжірибе алмасу, әдеби жұмыстарға құштарлығын, алған білімін дамыту мақсатындағы өз білім деңгейін жақсартып көтере білуін, кәсіби дайындығының негізгі құралы ретінде мамандық шеберлігінді айқындайды». Бұл АҚШ білім жүйесіне тән белгілі жағдай, ол үнемі өзінің прагматикалық ерекшелігімен сипатталуда. Кәсіби білім алу деңгейі жоғары оқу орындарында дәріс алып жүрген жастық шақтағы оқумен шектелмейтіні анық. Бұл бүкіл тіршілік өміріндегі шексіз бір процестің мәңгі жалғасы тәріздес жұмыс болғандықтан, оның құрылымы мен кәсіби қызметі технологиясының өзгерістеріне қажетті. Сол маманның әрқашан жоғары сатыда көрінуіне арналған құбылыс. Бұдан шығатын пікір — ой: оқу процесінде студенттің шығармашылық көзқарасын анықтап тәрбиелеудің маңызы өте зор. Дене тәрбиесінің бүгінгі кезеңдегі тұжырымдамаларында негізгі сапа принциптерінің бірі болып «іс-әрекет принципі» ұсынылып отырғаны белгілі¹. Дене құрылысының шынығып жетілуі — бағытындағы жеке тұлғаның белсенді қасиетін дәріптеу, өзінің болашақтағы кәсіби жұмысы бабында жоғары оқу орнын бітіргелі отырғандар педагогикалық міндеттердің шешімін табуда бір сарынды, үйреншікті жағдайға қарамай, дене тәрбиесінің шығармашылық сипаты мен көпқырлы мүмкіндіктерін пайдалану. Олардың жеке бас ерекшеліктерін ескере отырып, педагогикалық процесті өткізуге толық жағдай жасау. Оқушылардың жұмыстарын өз талап-тілегіне сай ұйымдастыруына бағытталған арнайы шешімсіз, олардың педагогикалық үрдіске қатысу еркіндігі де болмайтыны түсінікті. Арнайы кәсіби білім алдында тұрған міндеттерді шешудің бұдан басқа жолы жоқ.

Дене тәрбиесі сабағына деген қызығушылық сезімдерінің қалыптасулары мәселелеріне ой жіберуіміздің себебі — олардың бір бірімен тығыз байланыста болмағанын дәлелдеу. Міне, соның нәтижесінде қоғамымыздың ақылына қарағанда күші басым азаматтар, ақылы мен ойлаған ойын өмір жүзінде қолдана алмайтындары осы кезге дейін жігерсіз, қимылсыз адам тұлғасында, ой-өрісі деңгейінде көрінбеген пендені тәрбиелеумен болдық. «Дене тәрбиесі» мамандығы бойынша педагогика саласының кадрларын дайындау барысында, бүгінгі күні әртүрлі қайшылықтар мен кемістіктердің барлығы белгілі. Қоғамымыз оқу мекемелерінің қажетті мамандар дайындау ісіне көңілдері толмайтынын атауда. Оқу орындарын бітірген көптеген мамандар өз дәрежесінен төмен, әлеуметті сұраныс деңгейіне қайшы келіп отыр. Көптеген жылдар бойы дене тәрбиесіне қатысты, жоғары оқу

орындарын бітіргендер туралы, біздің сана-сезімде басқа оқу мекемелерін бітірген мамандар деңгейіне білімі бар, мүмкіндіктері мол, басқа жоғары оқу орындарын бітірген мамандар деңгейіндегі түсінік ұғымында болдық. Мамандарды дайындаудағы технократтық көзқарас, кәсіби білім алу процесінде танымдық ой белсенділігі, дербес қабілеті, қалауымен білім алу сияқты түсініктерді жоққа шығарды. Ал, білім — адамзаттың тарихи қоғамдық іс-тәжірибенің негізінде жинақталған қоршаған орта, өмір, қоғам, ғылым мен техника, рухани мәдениет, адамгершілік туралы түсініктердің жиынтығы. Педагогика аясындағы білім жүйелі екі бағытта жүргізіледі. Бірінші бағыт — дидактикалық негізде құрылған түсініктер жүйесі. Екінші бағыт — өмірлік маңызы бар мәселелерді оқу барысында қабілеті орташа оқушылардың санасына сіңіру, дене тәрбиесінің маңызы мен мәнін түсіну және ол туралы білімді тереңдету табыс кепілі². Дене тәрбиесінің кәсіби мәселелерінің біріне жалпы білім жүйесінде орын алып, ұзақ жылдар бойы жалғасып отырған өзара функционалды қарым-қатынастың, қайсыбір жекеленген кезеңдегі немқұрайлық әлсіздігі болса керек.

Студенттердің танымдылық белсенділігіне жағдай жасау бағытындағы белгілі бір жағымды әдістемелік шешімдерімен оқу әдістері тиімді қолданылмайды. Арнайы мамандарды дайындау процесінде студенттердің білім деңгейін шектеп, олардың іскерлік, ептілік шеберліктеріне де шектеу қоюға жол берілмейді. Бұл басқаша айтқанда, маңызды болғанына қарамастан керексіз, қажетсіз шаруашылық сияқты жағдай.

Бүгінгі білім процессіндегі ең басты ой — дамып жетілу идеясы. Білімнің негізгі құнды мақсаттары деп мынаны айтуға болады:

- жеке тұлғаның өркендеп жетілуіне қажетті жағдай жасау;
- білім жүйесінің өздігінен даму жолы мен жетілу механизмін қосу;
- білімнің қоғамымыздың дамып жетілуіндегі пәрменді факторы;

Осы мақсатымызға жетіп, оны өмірге асыру бағытындағы білім процесіне қатысқандардың әрқайсысының субъекті сипаттағы сол мүдделерін іске асыруды қамтамасыз ету деп білеміз. Міне, осы талаптарға сай орта оқу орындарының ұстаздар ұжымының бүгінгі қызметі аса маңызды болып табылады. Сол дені сау, рухани құндылықтардың иесі — адамды дайындауға және әлеуметтік міндеттерді шешуге бағытталған. Орта оқу орындарындағы дене тәрбиесі пәні, ол — дүниетанудың қалыптасу негізі болып саналады. Сенімділікті қалыптастыруда ұстаздың еңбегі ерекше, сипаты өте зор. Орта оқу орындарында оқытушы ұстаздардың беретін ғылыми білімдері, ол — дүниетанымның қалыптасу негізі. Ұстаздардың оқытып, үйрену және білім беру міндеттерін жүзеге асыру жолымен еңбекке араласып жұмыс істеу, отанын сүйгіштік, адамгершілік, өнегелі бағыттағы тәрбие міндеттерін шеше отырып, салауатты өмір салты жағдайында жан - жақты дамыған жеке тұлғаның қалыптасуына игі ықпалын тигізуі әрине сөзсіз. Орта оқу орындарындағы оқу процесінде жеке тұлғаның педагогикалық-кәсіби-бағытындағы құндылығы анықталынып, өсу жолында белгілі болатыны анық. Сөйтіп оның кәсіби қызмет сапасы өзінің өмір жолында жалғасын табады. Бұл

оның өз өмірі бағытындағы сұранысының керекті ізденіс - талпынысымен шектелмейтіні басты бұлағы мен оның қозғаушы күші. Мамандық иесі адамның шығармашылық мамандық қасиетімен жалғасып жатады.

- дене тәрбиесі көлемінде әдістеме, сонымен бірге тәрбие тұрғысында өздерінің қызметіне әрқашанда дайын болулары керек;

- дене жаттығуларына орай адам дене құрлысында (организмінде) болып жатқан әртүрлі көріністері мен оқиғалары төңірегіндегі қалыптасқан біртұтас түсініктерінің үнемі болуы;

- өз мамандығының мән - мағынасы мен әлеуметтік маңызын түсінулері.

- дене тәрбиесі қызметінің әлеуметтік, сонымен қоса оның жеке маңыздылығын түсіндіре білу мүмкіндіктері;

- салауатты өмір салтына, жеке бас тазалығына, өз дене құрылысының жағдайын қадағалауға деген қажеттілік пен түсінік сияқты ойдың оқушылар арасында үйлесімді қалыптасуына бағытталған тәсілдері мен әдістерін қолдана білулері;

- кәсіпқой қызметінде жемісті атқара білуге арналған негізгі қағида мен әдістеме түрін меңгеріп алып кетуі.

Әдеби шығармаларға талдау жасау арқылы және оған сүйене отырып, сонымен, белгілі мамандар тәжірибесі мен студенттердің және абитуриенттердің пікірлеріне қатысты мынадай қорытынды жасауымызға болады.

- дене тәрбиесі мамандықтарының кәсіби сипаты, әлеуметтік тапсырыс пен әлеуметтік жағдайға орай қалыптасады.

- бүгінгі күні жаттықтырушы кадрларға деген қажеттілік деңгейі және дене тәрбиесінің сауықтыру бағытындағы мамандарға сұраныс, талап көлемі ұлғайып өсуде. Халық білім жүйесінің барлық буындарында оқытушыға деген үлкен сұраныс байқалады;

- кәсіби мамандар дайындаудың бүгінгі беталысы білімнің күрделенуімен сипатталынып, ол ең бірінші кезекте жоғары оқу орнын бітіруші жастардың жалпылай білім деңгейін көтеруге бағытталған шара. Осы тұрғыдан алып қарағанда олардың арнайы білім деңгейін жақсартып отырып спорт саласындағы педагогтардың кәсіби біліктілік сұранысына, талабына сай болуы, олардың сол білімді үйрене жетіліп, одан әрі қарай дамыта білулері, спорт педагогикасының бүкіл саласында алған білім деңгейіне қарай білгерлік, іскерлік қабілеттерін анықтау жолы;

- қазіргі жағдайда білімдар және ұйымдастырушылық қасиеті жоғары дәрежелі мамандардың рөлі бірден көтеріле асып, оларға деген сұраныс, әсіресе олардың кәсіби дайындығының сапасына орай өсіп, көбеюде. Әртүрлі көзқарас оларды есепке ала отырып, мына пікірімізді айтуымыз орынды - іскер адамдардың өмір жолы ашылады. Әрине, бұл түсінікті. Сенің алған біліміңнің саны емес, өзінніңбілгірлік қасиетінің сол өмірге жекелеген күші мен қайратты еңбегінің жемісі, нақтылы жағдайға байланысты;

- «соңғы» білімі тәріздес түсінік бүгінгі өскелең өмір талабына үйлесімді сұраныс, қажетшілік болмайтыны айдан анық. Орта оқу орнындағы «кішірек кезең» көлеміндегі дайындығының деңгейі, бұл білімнің белгілі сатысындағы, өз

білімін үнемі дамытып көтеру сәтіндегі негізгі оқулық құралы тәріздес жағдайларды айтуға болады. Бүгінгі күнгі білім «бүкіл өміріне» арналған білімнің болмас, ол сол өміріннің бүкіл жалғасы болар;

- бүгінгі таңда жоғары білімді мамандардың алған білім базасының негізгі сапасы ретіндегі түсінікті айқындайды. Орта оқу орны жастарға әдістемелік білім беріп, идеологиялық тұрғыда тәрбиелеп, өз бетінше кәсіби қозғалыстың қажеттілігін түсіндіріп, ұғынуына арналған. Олар: ұғынып, танып білу «аспабын» қолына ала отырып нақтылы шындықты түбегейлі өзгертудің жолдарын аша білу мүмкіндігі, ғылымның күрделі зерттеу негізін пайдаланумен бірге, оның сол түп нұсқаларын басқаша ойлау жүйесі арқасында өзінің ой тізбегінен өткізіп, әлеуметтік маңызы зор мәселелердің бетін ашып, жаңа технологиялық шешімдерді жасау және сонымен бірге материалдық рухани мәдениетіне қажетті дүниелерге тауып, өз жағдайын көтеру.

¹ *Латышева Н. Е.* Формирование профессионально-педагогических умений по проведению спортивной ориентации детей и подростков у студентов институтов физической культуры в системе непрерывной педагогической практики: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. — СПб., 1995.

² *Құлназаров А. К., Тайжанов С.* Дене тәрбиесі: Оқыту әдістемесі. Жалпы білім беретін мектептің 6-сынып мұғалімдеріне арналған. — Алматы: «Атамұра». 2002. 59-60 беттер.

АННОТАЦИЯ

Бұл мақалада дене мәдениеті сабағы үлкен жоғары оқу орны шеңберінде қарастырылады. Жұмыста аталған сабақ түрінің жастардың ақыл-ойына және рухани өміріне әсер ету сұрақтары зерделенген. Автор дене мәдениеті жоғары кәсіби білім беру оқу орындарында білім алушылардың ұнамды жеке қасиеттерін қалыптастыруға мүмкіндік береді деген қорытындыға келеді.

АННОТАЦИЯ

В статье рассматривается предмет физической культуры в рамках высших учебных заведений. В работе изучен вопрос влияния данного предмета на умственную и духовную жизнь молодежи. Автор приходит к выводу, что физическая культура в учебных заведениях высшего профессионального образования способствует формированию положительных личностных качеств обучающихся.

ANNOTATION

The article examines the subject of physical culture within the higher educational institutions. The issue of the influence of this subject on the mental and spiritual life of students has been studied. The authors come to the conclusion that physical culture in educational institutions of higher professional education contributes to the formation of positive personal qualities of students.

Смагулова Ш. У. — инспектор группы редакционно-издательской работы Актюбинского юридического института МВД Республики Казахстан им.М.Букенбаева, старший лейтенант полиции

УДК 343

ПРОФИЛАКТИКА РЕЦИДИВНОГО ПРЕСТУПЛЕНИЯ

ҚАЙТАЛАМА ҚЫЛМЫСТЫҢ АЛДЫН АЛУ

PREVENTION OF RECURRENT CRIME

Ключевые слова: рецидив, несовершеннолетние, преступление, социальный контроль, профилактическая работа, взаимодействие, правоохранительные органы.

Түйінді сөздер: қайталама қылмыс жасау, жасөспірімдер, қылмыс, әлеуметтік бақылау, алдын алу жұмыстар, әрекеттесу, құқыққорғау органдары.

Key words: relapse, minors, crime, social control, preventive work, cooperation, law enforcement agencies.

При решении проблемы в организации системы предупреждения правонарушений, в том числе рецидивных преступлений несовершеннолетних, очевидно необходимо консолидировать усилия общественности, учебных заведений, семьи, правоохранительных органов в предупреждении преступности несовершеннолетних. Научные обобщения положительного опыта и практики предупреждения преступности позволяют систематизировать, упорядочить данную деятельность и сделать ее более эффективной.

Как указывает Т. А. Литвинова, снижение роста рецидива напрямую зависит от преступности несовершеннолетних. Ведь наиболее малый срок между преступлением и рецидивом именно у несовершеннолетних. Они намного чаще идут на рецидив по сравнению со взрослыми. Этот малый срок во многом обусловлен и разницей в размере наказания взрослого и несовершеннолетнего¹.

К. А. Бегалиев по этому поводу отмечает, что «снижение уровня рецидива в первую очередь зависит от эффективности мер воздействия на лиц молодого возраста, которые впервые сталкиваются с уголовным преследованием со стороны государства, связанного с привлечением к уголовной ответственности»².

При этом Т. А. Литвинова подчеркивает, что «исследования подтвердили, что несовершеннолетние, к которым применялись иные меры наказания, а не лишение свободы, реже идут на рецидив (41 % — лица, к которым не применялись уголовное наказание; 64 % — освобожденные из ВК)»³.

Но все же необходимо подчеркнуть значимость первого преступления и назначенного за него наказания в предопределении дальнейшего поведения несовершеннолетнего. «Исследования показывают, что несовершеннолетние до 18 лет чаще совершают повторные преступления (59 %). Наиболее склонными к рецидиву преступлений являются несовершеннолетние, которые первым преступлением совершили корыстные или корыстно-насильственные преступления (уровень рецидива 45 % и 47 %, соответственно)»⁴.

Среди этих подростков уровень рецидива наиболее высокий. Нам кажется, что фактором, который определяет последующее поведение подростка, является возраст, когда он совершает первое преступление. А это значит, что наиболее рецидивно-опасной категорией являются несовершеннолетние, совершившие первое преступление и осужденные в возрасте до 18 лет, а значит меры по предупреждению рецидива должны быть ориентированы на них.

На наш взгляд, предупреждение рецидива — это целенаправленная профилактическая работа, которая заключается не только в работе с несовершеннолетними, находящимися на свободе, но и с отбывающими наказание в воспитательных колониях.

Главная цель предупреждения рецидива преступлений заключается в том, чтобы не допустить вновь совершения преступления несовершеннолетним, а также оградить других несовершеннолетних от негативного влияния антиобщественно настроенных элементов.

Чтобы профилактическая работа была максимально эффективна, ее следует начинать с изучения личности несовершеннолетнего, его образа жизни, взглядов, круга общения, семейно-бытовой сферы и т.д.

Как отмечает Д. К. Нечевин, «целесообразно оформить ее в единую правовую систему, способную обеспечить высокий уровень, единство, непрерывность, преемственность в работе ее субъектов»⁵.

Действительно, без четкого правового регулирования очень трудно организовать работу и взаимодействие субъектов профилактики, которые осуществляют эту работу с несовершеннолетними.

Такого же мнения придерживается Т. П. Кудлай, который подчеркивает, «что организация деятельности субъектов профилактики нуждается в законодательном закреплении четко дифференцированной компетенции, преемственности и взаимно информированности участников предупредительной деятельности»⁶.

На наш взгляд, создание единой правовой системы профилактики позволит разработать государственную программу борьбы и предупреждения преступности несовершеннолетних.

Для предупреждения рецидивной преступности среди несовершеннолетних необходим действенный социальный контроль. Социальный контроль взаимосвязан с правом, т.к. нормы права и социального контроля являются средствами регулирования поведения людей. Данные средства различаются как по их непосредственному назначению, так и по механизму воздействия на людей, и по субъектам, к которым они применяются.

Формы социального контроля также различны и зависят от уровня взаимоотношений общественных и государственных институтов и людей. На уровне общества действуют два вида социального контроля — формальный и неформальный.

Формальный контроль — это деятельность правоохранительных органов и общественных организаций, например комиссии по делам несовершеннолетних.

К неформальному контролю относится общественное мнение, выражаемое, в том числе, и средствами, массовой информации.

В отношении несовершеннолетних с устойчивой негативной направленностью применяются формы именно официального формального контроля. Особое внимание следует уделять при выборе методики и тактики индивидуально-профилактического воздействия на подростков в зависимости от уровня их нравственно-педагогической запущенности.

Также в целях успешной борьбы с рецидивом подростков необходимо сосредоточить усилия ОВД на следующих задачах:

- активно использовать все силы и возможности по предупреждению рецидива преступлений несовершеннолетних, выявлять и разоблачать организаторов и подстрекателей, вовлекающих подростков в преступную деятельность, разобщать преступные группы несовершеннолетних;

- выявлять несовершеннолетних, которые склонны к совершению преступлений, повышать эффективность профилактического учета в отношении этих лиц;

- устанавливать персональную ответственность сотрудников за порученный участок, в первую очередь, за состояние оперативно-розыскной и профилактической работы среди несовершеннолетних, склонных к правонарушениям;

- укреплять взаимодействие с воспитательными колониями, специальными учебно-воспитательными учреждениями, улучшить обмен оперативной информацией с ними, проводить глубокий анализ причин и условий, способствующих повторному совершению преступлений несовершеннолетними;

- активно использовать силы общественности в предупреждении преступности несовершеннолетних, повышать их роль в исправлении и перевоспитании несовершеннолетних правонарушителей.

Соглашаясь с позицией Т.Ф. Хохрякова, приходим к заключению, что профилактика преступлений и рецидива преступлений среди несовершеннолетних должна проводиться не только ОВД, но и общественностью. Сама программа профилактической работы с несовершеннолетними должна стать государственной программой, т.к. здоровое общество и сильное государство завтра зависит от сегодняшних подростков⁷.

¹ *Литвинова Т. А.* Проблемы борьбы с рецидивом преступлений среди несовершеннолетних: Автореф. дис. канд. юрид. наук. — Алматы, 2002. С. 15.

² *Бегалиев К. А.* Предупреждение безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних. — Алма-Ата, 1980. С. 53.

³ *Литвинова Т. А.* Указ. раб. С. 15.

⁴ Там же.

⁵ *Кудлай Т. М.* Теоретические основы развития системы предупреждения социальных отношений несовершеннолетних: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. — М., 1991. С. 30.

⁶ Там же.

⁷ *Хохряков Т. Ф.* Парадоксы тюрьмы. — М., 1991. С. 75.

АННОТАЦИЯ

На основе рассмотренных и приведенных в статье различных мнений ученых автором сделаны выводы о профилактике рецидивного преступления и даны свои предложения.

АННОТАЦИЯ

Мақалада қарастырылып келтірілген ғалымдардың түрлі пікір көзқарастарын негізге ала отырып, автор қайталама қылмыс жасау қорытындылай келе ұсынымдар жасалынды.

ANNOTATION

Based on the opinions of the scientists reviewed and presented in the article, the author made conclusions on the prevention of a recidivist crime and gave his suggestions.

Умбетбаев К. Д. — доцент кафедры военной и физической подготовки Актюбинского юридического института МВД Республики Казахстан им. М.Букенбаева, полковник полиции

УДК 355/359

ВОСПИТАНИЕ ИСПОЛНИТЕЛЬНОСТИ У ВОЕННОСЛУЖАЩИХ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА ВУЗОВ МВД РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ИМ ЖОО-Ң ОҚУ ПРОЦЕСІНІҢ ҚАМТА- МАСЫЗДАНДЫРУ БӨЛІНІСТЕРІНДЕГІ ӘСКЕРИ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ОРЫНДАУШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ТӘРБИЕЛЕУ

EDUCATING SERVILITY AMONG SERVICEMEN UNITS OF THE PROVISION OF THE EDUCATIONAL PROCESS OF THE IGHER INSTITUTIONS OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Ключевые слова: исполнительность, воспитание, учебный процесс, Национальная Гвардия, вузы МВД, Республика Казахстан, программа, военнослужащие.

Түйін сөздер: орындаушылық, орындаушылықты тәрбиелеу, Қазақстан Республикасы, ИМ және Ұлттық ұлан ЖОО-да оқу үрдісі.

Key words: diligence, upbringing, educational process, National Guard, high schools of the Ministry of Internal Affairs, Republic of Kazakhstan, program, military personnel.

История Национальной гвардии МВД Республики Казахстан убедительно свидетельствует о необходимости в постоянном повышении уровня боевой готовности к выполнению поставленных задач. В первую очередь это достигается постоянным совершенствованием процесса воспитания военнослужащих. Такая необходимость обуславливается тем, что общий успех в решении задач в конечном счете зависит от выполнения обязанностей каждым военнослужащим. В то же время невозможно качественно выполнять поставленные боевые задачи, если у военнослужащего не сформированы необходимые профессионально важные качества. И прежде всего это касается военнослужащих, обучающихся в организациях образования МВД и Национальной гвардии Республики Казахстан. Именно там

формируется платформа профессиональной подготовки будущего военнослужащего, закладываются азы и навыки исполнительности.

Подготовка кадрового состава для Национальной гвардии, повышение профессионального уровня офицерского состава и военнослужащих осуществляется высшими учебными заведениями Республики Казахстан и зарубежных государств в соответствии с международными договорами Республики Казахстан и контрактами, а также государственными программами Республики Казахстан по обучению за рубежом, в том числе военных учебных заведениях, учебных центрах¹.)

Поэтому проблема воспитания исполнительской дисциплины у военнослужащих в полной мере отвечает потребностям решаемых задач в ВУЗах МВД и Национальной Гвардии Республики Казахстан, и относится к числу наиболее актуальных вопросов их жизнедеятельности.

Особое значение решение данной проблемы приобретает в так сказать переломные периоды для страны. Такое положение объясняется тем, что именно в эти периоды вследствие коренных изменений, происходящих в жизни страны и Национальной гвардии, в наибольшей степени обостряется противоречие между сложившимся и требуемым характером процесса воспитания военнослужащих подразделений обеспечения учебного процесса в вузах Национальной гвардии. Без «снятия» данного противоречия невозможно успешно решать возложенные на вузы МВД и НГ Республики Казахстан задачи.

Значение данной проблемы заключается в том, что учебный процесс в учебных заведениях МВД Республики Казахстан переходит на более качественный уровень подготовки офицерского состава для подразделений МВД и Национальной Гвардии Республики Казахстан. Так как военнослужащие и сотрудники выполняют возложенные на них задачи в условиях сложной криминогенной обстановки, которая сложилась в настоящее время, что, в свою очередь, предъявляет повышенные требования к подразделениям, обеспечивающим учебную подготовку в ВУЗах МВД Республики Казахстан при выполнении.

Качественное обеспечение учебного процесса в ВУЗах МВД и НГ Республики Казахстан находится в прямой зависимости от уровня воспитания исполнительности у каждого военнослужащего, обучающегося в учебных заведениях, с учетом особенностей данного воспитания.

Начальник (командир) подразделения обязан постоянно воспитывать подчиненный ему личный состав, а именно:

1) формировать, совершенствовать и поддерживать у них моральную и психологическую готовность к защите Родины, чувство гордости и ответственности за выбранную профессию, принадлежность к Вооруженным Силам;

2) развивать у военнослужащих качества, необходимые для выполнения воинского долга, сознание святости и нерушимости воинской присяги, отвагу, находчивость, бдительность, чувство товарищества и взаимовыручки, уважение к законам; активно использовать в этих целях личный пример воспитанности, добросовестного отношения к службе, а также воинские ритуалы;

3) совершенствовать культуру общения, взаимоотношений;

4) заботиться о сплоченности воинского коллектива и укреплении дружеских отношений среди военнослужащих, уважать их национальные традиции и обычаи независимо от национальности, языка, вероисповедания, социального и имущественного положения, пола, срока службы, места жительства и иных обстоятельств, проявлять нетерпимость к попыткам дискриминации по указанным признакам, как наносящим ущерб боевой готовности и боеспособности;

5) проявлять чуткость и внимательность к подчиненным, не допускать во взаимоотношениях бестактность и грубость, проявлять высокую требовательность и принципиальность, уважение их личного достоинства;

6) принимать меры к решению бытовых вопросов, обеспечению правовой и социальной защиты военнослужащих и членов их семей;

7) создавать условия для развития творчества, культурного роста и отдыха, укрепления здоровья и физического развития, при необходимости ходатайствовать за подчиненных перед старшими начальниками.

Командир обязан постоянно поддерживать крепкую воинскую дисциплину и высокий морально-психологический климат личного состава. В пределах предоставленных ему прав, должен действовать самостоятельно, подавать личный пример и требовать от подчиненных бодрости и выносливости, безупречного поведения, точного выполнения законодательства, воинской присяги, общевоинских уставов, своих служебных обязанностей и приказов, поощрять подчиненных за проявленную разумную инициативу, усердие, подвиги и отличия по службе, быть справедливым и строго взыскивать с нарушителей воинской дисциплины².

Исходя из вышеизложенного, командир подразделения несет персональную ответственность за воспитание у военнослужащих исполнительности. Он должен личным примером прививать у военнослужащих тягу к изучению дисциплин, стремление постоянно работать над совершенствованием своего профессионального уровня.

Проблема воспитания исполнительности у военнослужащих учебных заведений является актуальной, и приоритетной в ряду решаемых задач по совершенствованию учебного процесса в организациях образования МВД Республики Казахстан.

С чем это связано? С тем, что это является следствием того, что:

- со спецификой выполнения функциональных задач, возложенных на учебные заведения, требующих от военнослужащих данных заведений высокого морального и физического напряжения при выполнении должностных обязанностей, служебно-боевых и хозяйственных задач, необходимых морально-деловых, волевых, профессиональных качеств, строгой воинской и служебной дисциплины и исполнительности, осознания важной необходимости в качественном обеспечении учебной подготовки в вузах МВД и НГ Республики Казахстан;

- постоянно повышающимися требованиями к организации качественного учебного процесса по подготовке высококвалифицированных кадров МВД и НГ Республики Казахстан;

- значительным ухудшением качественных характеристик контингента, призванного на военную службу по призыву или по контракту.

Хотелось бы отметить, что кардинальных изменений в сложившейся ситуации в области воспитания военнослужащих в настоящее время не произошло. Изучение организации воспитательного процесса в организациях образования показывает, что для него характерны:

- размытость и необоснованность некоторых целей воспитания;
- отсутствие досконально проработанных программ и методики деятельности по воспитанию исполнительности;
- недостаточный уровень педагогической культуры у командиров подразделений;
- недостаточный и неполный учет в проводимой работе индивидуальных особенностей военнослужащих;
- однообразие, прямолинейность, нарушение норм педагогической этики;
- неумение в полной мере использовать воспитательный потенциал занятий по боевой, служебной и специальной подготовке;
- отсутствие взаимопонимания между командирами и подчиненными, незнание нужд, трудностей, с которыми сталкиваются военнослужащие в процессе личностного саморазвития;
- неумение, а иногда нежелание организовать педагогически грамотное и целесообразное общение;
- отсутствие преемственности и согласованности в действиях командиров подразделений и других лиц, имеющих отношение к воспитательному процессу.

Все это приводит к тому, что значительная часть военнослужащих оказывается слабо подготовленной к выполнению боевых задач, несению службы по причине низкой исполнительности. Некоторые военнослужащие, попав в сложные условия, теряются перед трудностями, совершают противоправные проступки, халатно относятся к исполнению своих служебно-воинских задач.

Комплексная программа по совершенствованию процесса воспитания исполнительности у военнослужащих в ВУЗах МВД и Национальной Гвардии Республики Казахстан включает:

- программу повышения педагогической культуры у офицеров подразделений обеспечения учебного процесса в вузах МВД и Национальной гвардии Республики Казахстан;
- программу изучения индивидуальных особенностей военнослужащих.

Практическая значимость воспитания исполнительности военнослужащих заключается в воспитательной практике, ее эффективности и результативности, развития методики воспитания исполнительности в учебных заведениях.

Воспитание исполнительности целесообразно проводить с учетом целого ряда направлений, а именно:

- повышения уровня теоретической и методической подготовки младших командиров;
- выработки самовоспитания исполнительности, повышение чувства ответственности и гордости к выбранной профессии, чувства долга и патриотизма, любви к родине

Воспитание исполнительности у военнослужащих обучающихся в организациях образования МВД Республики Казахстан должно иметь особую, первостепенную значимость в структуре правоохранительных органов и Национальной гвардии, при формировании высоких духовных ценностей, нравственных и профессиональных навыков, любви к Родине и выбранной профессии, стремлении постоянно работать и совершенствовать свой профессиональный уровень. Поэтому система воспитания должна иметь многоуровневый характер, обеспечивающая в первую очередь интерес государственный. Необходимо выработать систему воспитания с учетом межведомственных интересов, принципов работы и службы, принимая во внимание общественное понимание, социальное согласие в обществе, поднятия имиджа правоохранительной службы и Национальной гвардии. Эффективность и результативность воспитания исполнительности у военнослужащих будет иметь только в том случае, если будет соблюдаться согласованность общества, государства, межведомственных взаимоотношений, в которых будет повышена роль воспитательных органов и конечно командиров всех уровней

¹ Закон Республики Казахстан 10 января 2015 года №274-V «О Национальной гвардии Республики Казахстан».

² Указ Президента РК от 05.07.2007г. №364 «Об утверждении Общевоинских уставов ВС и других войск и вооруженных формирований Республики Казахстан» // Казахстанская правда 2007.10 июля.

АННОТАЦИЯ

В статье раскрывается значимость и содержание комплексно-целевой программы воспитания исполнительности у военнослужащих подразделений обеспечения учебного процесса в ВУЗах МВД и Национальной гвардии Республики Казахстан.

АННОТАЦИЯ

Мақалада Қазақстан Республикасы ІІМ-нің Қазақстан Республикасының Ұлттық ЖОО-да оқу үрдісін қамтамасыз етуде бөлімшелердегі әскери қызметшілердің орындаушылығын тәрбиелеудің кешенді-мақсатты бағдарламаларының мазмұны мен маңызы ашылып қарастырылады.

ANNOTATION

The article reveals the significance and content of the complex-purpose program of educating the executive in servicemen of the units providing the educational process in the universities of the Ministry of Internal Affairs and the National Guard of the Republic of Kazakhstan.

СОДЕРЖАНИЕ

Авхадеева Л. Ш.	
Обман как способ совершения мошенничестве в сфере жилищного строительства	
Алдау — тұрғын-үй құрылысы саласындағы алаяқтық жасаудың тәсілі	
Cheating as a method of fraud in the field of housing construction	4
Ф.А.Адилбаева	
Дзюдо күресінің тарихы I	
История дзюдо	
History of judo	11
Каратикенова Д.К.	
Молодежь Казахстана против терроризма	
Қазақстан жастары терроризмге қарсы	
Youth of Kazakhstan against terrorism.....	17
А.Қ.Қосмұратов	
Білім беру үрдісіндегі дене тәрбиесі	
Физическое воспитание в учебном процессе	
Physical education in the training process	22
Смагулова Ш. У.	
Профилактика рецидивного преступления	
Қайталама қылмыстың алдын алу	
Prevention of recurrent crime	28
Умбетбаев К.Д.	
Воспитание исполнительности у военнослужащих подразделений обеспечения учебного процесса ВУЗов МВД Республики Казахстан	
Қазақстан Республикасы ІІМ ЖОО-ң оқу процесінің қамтамасыздандыру бөліністеріндегі әскери қызметкерлердің орындаушылық қабілеттерін тәрбиелеу	
Educating servility among servicemen units of the provision of the educational process of the higher institutions of the ministry of internal affairs of the Republic of Kazakhstan.....	31

МИР ЗАКОНА
Юридический научно-практический журнал
№ 3 (179) 2017
МИР ЗАКОНА
Заңгерлік ғылыми-тәжірибелік журнал
№ 3 (179) 2017
THE WORLD OF THE LAW
Juridical scientific and practical journal
№ 3 (179) 2017

Ответственный секретарь
Компьютерный набор
и верстка

А.К.Каримбаева
Д.К.Каратикенова

Журнал зарегистрирован
Министерством информации и общественного согласия РК
Регистрационное свидетельство
№ 544ж от 13 января 1999 года.

Ответственность за достоверность фактов и сведений,
содержащихся в публикациях, несет авторы.

Сдано в набор 06.03.2017 г. Подписано в печать 31.03.2017 г.
Формат 60 × 84 ¹/₈. Объем 2,25 усл. п. л.
Тираж 99 экз.

Отпечатано в типографии Актюбинского юридического института МВД
Республики Казахстан имени М. Букенбаева
Курсантское шоссе 1